

LIETUVIŲ
LITERATŪROS
IR TAUTOSAKOS
INSTITUTAS

INSTITUTE OF
LITHUANIAN
LITERATURE
AND FOLKLORE

ISSN 1822-3656

EARLY
LITHUANIAN
LITERATURE

47

VILNIUS 2019

SENOJI
LIETUVOS
LITERATŪRA

47

Redakcinė kolegija / Editorial board

vyriausiasis redaktorius / editor-in-chief
doc. dr. MINTAUTAS ČIURINSKAS
*Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas /
Institute of Lithuanian Literature and Folklore*

doc. dr. DALIA DILYTĖ
*Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas /
Institute of Lithuanian Literature and Folklore*

dr. ONA DILYTĖ-ČIURINSKIENĖ
*Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas /
Institute of Lithuanian Literature and Folklore*

prof. dr. PIETRO U. DINI
Università di Pisa / The University of Pisa

prof. habil. dr. JOLANTA GELUMBECKAITĖ
*Goethe-Universität Frankfurt am Main /
Goethe University Frankfurt*

doc. dr. DARIUS KUOLYS
*Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas /
Institute of Lithuanian Literature and Folklore*

doc. dr. ILJA LEMEŠKIN
*Univerzita Karlova v Praze /
Charles University in Prague*

doc. dr. SIGITAS NARBUTAS
*Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių
biblioteka / The Wroblewski Library of the
Lithuanian Academy of Sciences*

dr. ŽIVILĖ NEDZINSKAITĖ
*Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas /
Institute of Lithuanian Literature and Folklore*

проф. др. ЖАННА НЕКРАШЭВІЧ-
КАРОТКАЯ
*Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт (Мінск) /
Belarusian State University (Minsk)*

prof. habil. dr. JAKUB NIEDŹWIEDŹ
*Uniwersytet Jagielloński (Kraków) /
Jagiellonian University (Cracow)*

prof. habil. dr. MATHIAS NIENDORF
Greifswalder universitet / Universität Greifswald

prof. DIRK SACRÉ
*Katholieke Universiteit Leuven /
Catholic University of Leuven*

dr. CHRISTIANE SCHILLER
*Humboldt-Universität zu Berlin /
Humboldt University of Berlin*

doc. habil. dr. VAIDAS ŠEFERIS
*Masarykova univerzita (Brno) /
Masaryk University (Brno)*

dr. MAGDALENA ŚLUSARSKA
*Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii
Nauk (Warszawa) / The Institute of Literary
Research of the Polish Academy of Sciences
(Warsaw)*

prof. habil. dr. SERGEJUS TEMČINAS
*Lietuvių kalbos institutas /
Institute of the Lithuanian Language*

prof. habil. dr. EUGENIJA ULČINAITĖ
Vilniaus universitetas / Vilnius University

prof. habil. dr. PIOTR URBAŃSKI
*Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu /
Adam Mickiewicz University in Poznań*

dr. MIKAS VAICEKAUSKAS
*Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas /
Institute of Lithuanian Literature and Folklore*

dr. ASTA VAŠKELIENĖ
*Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas /
Institute of Lithuanian Literature and Folklore*

Sudarė, parengė ir redagavo ONA DILYTĖ-ČIURINSKIENĖ
Į anglų kalbą vertė DIANA BARTKUTĖ BARNARD

Projektą pagal „Valstybinę liuanistinių tyrimų ir sklaidos
2016–2024 metų programą“ finansavo
Lietuvos mokslo taryba
Projekto finansavimo sutarties Nr. S-LIP-19-32

© Rokas Gelažius, apipavidalinimas, 2019
© Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2019

Išleina dukart per metus

ISSN 1822-3656

Senoji Lietuvos literatūra referuojama tarptautinėse duomenų bazėse
MLA International Bibliography ir EBSCO Discovery Service

Turinys

- 11 PRATARMĖ. *Ona Dilytė-Čiurinskiė*
- S T R A I P S N I A I
- 15 DOVILĖ KERŠIENĖ. *Desiderium videndi*: Barboros Zapolijos ir Žygimanto Senojo korespondencija
- 56 DARIUS KUOLYS. Didikų vaizdinys Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės raštijoje
- 101 DARIUS ANTANAVIČIUS. Kas buvo *Basilius Hyacinthus Vilnensis*, parašęs *Panegyricus in excidium Polocense* (1580)? Tapatybės atribucijos bandymas
- 123 ŽIVILĖ NEDZINSKAITĖ. Kražių kolegijos studentų ir dėstytojų literatūrinė veikla XVII a.: kūriniai Žemaičių seniūnams
- 153 MINTAUTAS ČIURINSKAS. XVII amžiaus rankraštinė Mikalojaus Lancicijaus SJ biografija. Autorystės atribucija Eduardui Lockui SJ ir kai kurie bendrieji klausimai
- 196 IRENA KATILIENĖ, LIUDAS JOVAIŠA. *In angulo cum libello*: asmeninės istorijos pėdsakai Lietuvos jėzuitų užrašų knygelėse
- 222 KAROLIS TUMELIS. Bažnytinės unijos palikimo beiėskant: XVII–XVIII a. Lietuvos bazilijonų teologijos užrašai biografistiniu požiūriu
- 249 JOLITA SARCEVIČIENĖ. Knygos Vilniaus miestiečių namuose XVIII a. pirmoje pusėje

PUBLIKACIJOS

- 281 EUGENIJA ULČINAITĖ. Pranciškaus Gradausko *Žygis prieš Maskvą*
ir jo literatūrinis bei politinis kontekstas
- 289 PRANCIŠKUS GRADAUSKAS. *Žygis prieš Maskvą* (iš lotynų kalbos vertė
ir komentarus parašė Eugenija Ulčinitė)
- 323 KRONIKA. *Eleonora Buožytė, Mintautas Čiurinskas, Živilė Nedzinskaitė,
Kotryna Rekašiūtė, Viktorija Vaitkevičiūtė, Asta Vaškeliene*
- 334 ŠIOS KNYGOS AUTORAI

Contents

---

11 PREFACE. *Ona Dilytė-Čiurinskiė*

ARTICLES

15 DOVILĖ KERŠIENĖ. *Desiderium videndi*: Correspondence Between Barbara Zápolya and Sigismund the Old

56 DARIUS KUOLYS. The Image of the Nobles in the Writings of the Grand Duchy of Lithuania

101 DARIUS ANTANAVIČIUS. Who Was Basilius Hyacinthus Vilenensis, the Author of *Panegyricus in excidium Polocense* (Padua, 1580)? An Attempt at Authorship Attribution

123 ŽIVILĖ NEDZINSKAITĖ. Literary Activities of the Students and Professors of Kražiai College in the Seventeenth Century: Works Dedicated to the Elders of Samogitia

153 MINTAUTAS ČIURINSKAS. The Seventeenth-Century Manuscript Biography of Nicolaus Lancicius SJ. Authorship Attribution to Edward Lock SJ and Some General Questions

196 IRENA KATILIENĖ, LIUDAS JOVAIŠA. *In angulo cum libello*: Traces of Personal Histories in the Notebooks of the Lithuanian Jesuits

222 KAROLIS TUMELIS. Searching for the Heritage of the Church Union: Theology Notes of the Seventeenth-Eighteenth-Century Lithuanian Basilian Monks from the Biographical Perspective

249 JOLITA SARCEVIČIENĖ. Books in the Houses of the Burghers of Vilnius in the First Half of the Eighteenth Century

PUBLICATIONS

- 281 EUGENIJA ULČINAITĖ. *Hodoeporicon Moschicum* by Franciscus Gradovius and Its Literary and Political Context
- 289 PRANCIŠKUS GRADAUSKAS. *Hodoeporicon Moschicum* (edited and translated from Latin by Eugenija Ulčinitė)
- 323 CHRONICLE. *Eleonora Buožytė, Mintautas Čiurinskas, Živilė Nedzinskaitė, Kotryna Rekašiūtė, Viktorija Vaitkevičiūtė, Asta Vaškeliene*
- 334 AUTHORS OF THIS VOLUME